

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРЕНІНГ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Дошкільна освіта»
Кафедра	Психології
Семестр	III
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	канд. психол. наук, доцент Михальчук Ю.О.
Контактна інформація	yulimik@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна буде корисна майбутнім фахівцям, що прагнуть оволодіти тренінговою майстерністю та навичками ефективного бізнес-спілкування. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування вмінь магістрів застосуванням тренінгових технологій у груповій психологічній роботі, що буде корисним для установ та організацій різних форм власності, при плануванні та проведенні нарад, зборів.
Мета та цілі	<p>Мета: оволодіння теоретичними знаннями та практичними вміннями ділового спілкування; пізнання себе, розвиток умінь та навичок ефективного спілкування, активного слухання, підвищення рівня емпатії, конструктивне вираження своїх думок і почуттів, попередження та вирішення конфліктів, формування потреби в самовдосконаленні, адекватне оцінювання себе.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Уміння вести нараду, збори, керувати дискусіями, вміти аргументувати власну позицію;2. Підвищення самооцінки - ставлення суб'єкта до самого себе як носія певних властивостей і позитивних рис;3. Підвищення рівня міжособистісної атракції (симпатії).4. Формування дружнього, згуртованого колективу через активізацію ціннісних орієнтацій кожного члена;5. Формування та розвиток комунікативних навичок;6. Розвиток культури спілкування;7. Формування в молоді почуття власної цінності, позитивного ставлення до життя, усвідомлення доцільності свого існування;

	<p>8. Виховання здатності долати неприємні почуття й невпевненість;</p> <p>9. Формування емпатії;</p> <p>10. Розвиток власної ініціативи у вирішенні будь-якого завдання;</p> <p>11. Формування дружніх зв'язків, навичок самоконтролю;</p> <p>12. Конструктивне вирішення конфліктних ситуацій.</p>
Результати навчання	<p>У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ психологічні особливості проведення ділових нарад, зборів, дебатів; ➤ норми професійної етики та фахового спілкування. <p>У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ керувати власними емоційними станами в разі виникнення конфліктних ситуацій в просторі комунікативної взаємодії; ➤ планувати та проводити ділові наради, збори, керувати дискусіями; ➤ попереджувати та вирішувати конфлікти; ➤ долати власну тривожність та невпевненість; ➤ конструктивно виражати власні думки і почуття ➤ вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
Соціально-психологічні аспекти професійної компетентності (Soft skills)	<p>Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше</p>
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Психологія»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Психологічний тренінг як метод практичної психології.	Загальне уявлення про психологічний тренінг. Специфічні риси і основні парадигми тренінгу. Групові норми	Тести, питання, тренінгові вправи
Тема 2. Психологічні особливості тренінгової групи	Цілі тренінгової роботи. Переваги групової форми психологічної роботи. Поняття про групову згуртованість. Гомогенність та гетерогенність тренінгових груп. Якісний склад тренінгових груп. Кількісний склад тренінгових груп	Тести, питання, тренінгові вправи
Тема 3. Методи тренінгової роботи	Ефективні методи проведення тренінгу. Традиційна схема тренінгового заняття	Тести, питання, тренінгові вправи

Тема 4. Особистість ведучого тренінгової групи	Основні ролі ведучого групи. Стили керівництва групою. Характеристика особистості групового тренера	Тести, питання, тренінгові вправи
Тема 5. Ділове спілкування	Форми і види ділового спілкування та фактори впливу на особистість людини. Як проводити ділові бесіди. Різновиди бесід. Етапи бесід	Практичні завдання, кейси, рольові ігри, тренінгові вправи
Тема 6. Особливості проведення наради, зборів, дискусії	Нарада. Збори. Ділова дискусія. Публічні виступи	Практичні завдання, кейси, рольові ігри, тренінгові вправи
Тема 7. Техніка ведення ділових переговорів	Сутність та функції ділових переговорів. Стадії переговорів. Прийоми переговорів. Особливості проведення переговорів. Стили переговорів. Підходи в переговорах. Особисті якості переговорника	Практичні завдання, кейси, рольові ігри, тренінгові вправи
Тема 8. Невербальне спілкування	Загальні відомості про невербальне спілкування. Особистісний простір. Сигнали очей. Постава і поза. Значення деяких жестів. Метамова, або як читати між рядками.	Практичні завдання, кейси, рольові ігри, тренінгові вправи
Тема 9. Уміння слухати	Слухання в процесі спілкування. Слухання як активний процес. Нереклексивне слухання. Реклексивне слухання.	Практичні завдання, кейси, рольові ігри, тренінгові вправи

Рекомендована література

Основна література

1. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я Ділове спілкування: Навчальний посібник. [За наук. ред. О. О. Авраменко]. Івано-Франківськ. «ЛілеяНВ». 2015. 160 с. [http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/dilove_spilkuv_1 .pdf](http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/dilove_spilkuv_1.pdf)
2. Гольдштейн А., Хомак В. Тренінг умінь спілкування: Як допомогти проблемним підліткам. Київ: Либідь. 2013. 519 с
3. Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. [Пер. англ. В. Хомика]. Київ : Вид. дім «КМ Академія». 2013. 288 с.
4. Коваленко А.Б. Психологія міжособистісного взаєморозуміння: підручник. Київ : ВПЦ «Київ. ун-т». 2010. 215 с.
5. Ломачинська І.М. Основи корпоративної культури: навч. посіб. Київ : Ун-т «Україна». 2018. 280 с.
6. Методологічні аспекти планування та проведення ефективного тренінгу. Івано-

- Франківськ. 2016.503 с.
7. Михальчук Ю.О. Динаміка групових процесів у розрізі психоаналітичних концептів теорії Семюеля Славсона. «Дослідження інновацій та перспективи розвитку науки техніки у XXI столітті»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 25-26 листопада 2021 року). Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч.4. 252 с. С. 144-148.
 8. Михальчук Ю.О. Інтolerантність: витоки та особливості корекції. *Психологія та педагогіка у XXI столітті: перспективні та пріоритетні напрямки досліджень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, Україна, 1-2 червня 2018 року). Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології». 2018. 120 с.
 9. Михальчук Ю.О. Психологія конфліктності між структурами «Я-концепції»: теоретико-практичний аспект вивчення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: психологічні науки*. Випуск 4. Херсон : Херсонський державний університет. 2019. 282 с. С. 117-123.
 10. Михальчук Ю.О. Стимулювання просоціальної активності здобувачів: практика реалізації у ЗВО. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. Випуск 5. 2001. 112 с. С. 44-48.
 11. Михальчук Ю.О. Тренінг розвитку толерантності: практичний аспект. *Фактори розвитку педагогіки і психології в XXI столітті : Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції* : (м. Харків .Україна, 8-9 червня 2018 р.). Харків : Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень». 2018. 104 с. С. 73-78.
 12. Михальчук Ю.О. Тренінгові технології розвитку толерантності. *Сучасні наукові дослідження у психології та педагогіці – прогрес майбутнього : Збірник наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції* (18-19 травня 2018 р., м. Одеса). Одеса : ГО «Південна фундація педагогіки». 2018. 120 с. С. 15-18.
 13. Опалюк О.М. Культура спілкування. Психологічні основи професійного спілкування: навч.- метод. посіб. Кам'янець-Подільський : МЕДОБОРИ. 2004. 192 с.
 14. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації: навч. посіб.. Чернівці: Книги-XXI. 2010. 528 с.
 15. Підлипна Л.В. Корекційно-розвивальні програми. Івано-Франківськ. 2015. 203 с.
 16. Почепцов Г.Г. Соціальний інжиніринг: соціо- і психотехніки управління великими масами людей. Київ: Альтерпрес, 2010. 253 с.
 17. Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навч. посіб. [за заг. ред. Є.Д. Скулиша]. Київ : Наук. вид. відділ НА СБ України. 2010. 248с.
 18. Філоненко М.М. Психологія спілкування: навчальний посібник/ М.М. Філоненко. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 224с. [file:///D:/User/Downloads/24_-_%20\(1\).pdf](file:///D:/User/Downloads/24_-_%20(1).pdf)
 19. Alm D. On the reasonableness of moral judgments. *Social theory a practice*. Tallahassee. 2000. V. 26. № 2. P. 251-277.
 20. Bell B. S., Wiechmann D., Ryan A. M. Consequences of organizational justice expectations in a selection system. *Journal of Applied Psychology*. 2006. V. 91. P. 455-466.

Допоміжна

1. Баб'як Т. Вправи з психокорекції. *Психолог*. 2002. № 6. С. 5-9.
2. Бовт О.В. Психокорекційна робота з попередження агресивності дітей молодшого шкільного віку. *Практична психологія та соціальна робота*. 2008. № 1. С. 18-22.
3. Винославська О.В., Малигіна М.П. Людські стосунки. Київ. 2006.
4. Вінда О.В., Коструб О.П., Сомова І.Г., Формування навичок здорового способу життя дітей і підлітків за проектом «Діалог»: Навчально-методичний посібник. Київ. 2004.
5. Вітенко І.С., Борисюк А.С., Вітенко Т.І. Соціально-психологічний тренінг: цикл вправ

- для підготовки лікарів-медичних психологів. Чернівці. 2018. 143 с.
6. Головаха Є.І., Паніна Н.В. Психологія людського взаєморозуміння. – 2-е вид. зі змінами та доп. Київ : Україна-Інститут соціології НАН України. 2002. 223 с. <http://i-soc.com.ua/assets/files/book/golovaha/gpcv.pdf>
 7. Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. [Пер. з англ. В.Хомика]. Київ : Вид. дім «КМ Академія». 2003. 288 с.
 8. Ділові контакти з іноземними партнерами: Навч.-практ. посібник для бізнесмена. Київ : Вид-во Європ. Ун-ту. 2014. 284с.
 9. Етика ділового спілкування: навчальний посібник для вузів [за ред. Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук]. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с. http://www.cul.com.ua/preview/Etika_dilovogo_spilk_Gricenko.pdf
 10. Єфремцева С.А. Тренінг спілкування для старшокласників.[За ред. Ю.З. Гільбуха]. Київ : Ін-т психології АПН України. 2004. 80 с.
 11. Корекційна робота психолога. [Упоряд. О.Главник]. Київ : Шкільний світ. 2002.112с. (Психолог. Бібліотека. Вип.3).
 12. Корекційно-тренінгова програма «Самовдосконалення». *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. № 4.
 13. Корекційно-тренінгова програма «Самовдосконалення». *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. № 5.
 14. Мотиваційний тренінг. *Практична психологія та соціальна робота*. 2002. № 8. С. 56-87.
 15. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.; М-во освіти і науки України Київ : Кондор, 2008. 356 с. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR1/CD/ETUKA_DV.pdf
 16. Психокорекційна програма «Я бажаю змінитися». *Психолог*. 2005. № 10. С. 54-69.
 17. Психологічний клімат колективу / [Упоряд.: О.Марінушкіна, за заг. ред. С. Максименко, О. Главник]. Київ : Главник. 2004. 96 с.
 18. Солдатова І., Шайгерова Л., Шарова О. Тренінг толерантності для підлітків. *Психолог*. 2002. № 21-24. С. 57-71.
 19. Тренінг саморозкриття. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. № 7. с. 80-87.
 20. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник для вузів. Київ : Академвидав. 2004. 280 с.
 21. Шелянюк І.Я. Короткий індекс самоактуалізації та шкала ясності «Я-копцепції». *Практична психологія та соціальна робота*. 2002. №6. с. 26-27.
 22. Школа спілкування. *Психолог*. 2005. № 21-22. с.66-74.
 23. Шовкун І.Г. Основи ділової комунікації : Практикум з навчального курсу «Основи ділової комунікації». Запоріжжя : ЗНУ. 2013. http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/dilove_spilkuv_1.pdf
 24. Як навчити школярів розв'язувати конфлікти. *Практична психологія та соціальна робота*. 1999. № 8. С. 41-47.

15. Інформаційні ресурси

1. [1. www.ebk.net.ua/Book](http://www.ebk.net.ua/Book)
2. http://www.univertv.ru/video/psihologiya/socialnaya_psihologiya/doncov_kurs_lekcij_socialnaya_psihologiya/psihologiya_obweniya_i_verbalnaya_kommunikaciya/
3. <http://psylib.org.ua/books/andrg01/txt05.htm>
4. <http://svyato.su/9-cto-takoe-neverbalnaya-kommunikaciya.html>
5. <http://www.it-med.ru/library/v/verbalne.htm>
6. http://psihfak-mgggu.narod.ru/materials/psihol_ob/ps_obsh.html
7. <http://lifeglobe.net/blogs/details?id=479>
8. <http://psyberia.ru/tests/gesture/>
9. http://soznaniye.at.ua/publ/teoriya_lzhi/raspoznavanie_vranja_chast_1/2-1-0-4

10. www.twirpx.com/file/575990/
11. [http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/dilove_spilkuv_1 .pdf](http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/dilove_spilkuv_1.pdf)
12. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR1/CD/ETUKA_DV.pdf
13. <http://lovereads.me/read/66048/2>
14. http://www.cul.com.ua/preview/Etika_dilovogo_spilk_Gricenko.pdf

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-4)	20
Змістовий модуль 2 (теми 5-9)	40
Підсумковий контроль (теми 1-9)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни